

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Vår ref:
2009/7353-29960/2009/TOEL

Arkiv
U63

Deres ref:

Dato:
15.12.2009

Høring - forslag til endring av alkoholoven

Steinkjer formannskap behandlet i møte 10.12.2009 høringsnotatet i forbindelse med forslag til endringer i alkoholoven hvor dette vedtaket ble fattet:

- Steinkjer kommune tilrår at maksimaltiden for skjenking innskrenkes med 1 time fra 03.00 til 02.00.
- Steinkjer kommune vil ikke anbefale at kommunen skal kunne få deligere myndighet til kontrollørene til å foreta inndragning på stedet. Steinkjer kommune mener at det organ som har gitt bevillingen for salg og skjenking også må være det rette for å inndra bevillingen.
- Steinkjer kommune slutter seg til forslaget om at egenprodusert alkohol inntil 4,7 volumprosent i tillegg til å kunne skjenkes også skal kunne selges slik at det kan tas med hjem.
- Steinkjer kommune er enig i at det tas inn en bestemmelse i alkoholoven slik at saksøker kan velge om fylkesmannen eller kommunen skal saksøkes vedrørende gyldighet av kommunalt vedtak.
- Steinkjer kommune har ingen merknader til de øvrige endringsforslagene.

Vedlagt følger kopi av formannskapets vedtak samt rådmannens saksfremlegg i forbindelse med saken.

Med hilsen

Tor-Odd Elnan
formannskapssekretær

Vedlegg.

SAKSFRAMLEGG**Saksgang**

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Formannskapet	10.12.2009	09/191

Arkivsaksnr: 2009/7353

Klassering: U63

Saksbehandler: Tor-Odd Elnan

FORSLAG TIL ENDRINGER I ALKOHOLLOVEN - HØRING

Trykte vedlegg:

Skriv fra helse- og omsorgsdepartementet av 23.09.09

Rådmannens forslag til vedtak:

- Steinkjer kommune tilrår at maksimaltiden for skjenking innskrenkes med 1 time fra kl. 03.00 til 02.00.
- Steinkjer kommune vil ikke anbefale at kommunen skal kunne få deligere myndighet til kontrollørene til å foreta inndragning på stedet.
- Steinkjer kommune mener at det organet som har gitt en bevilling for salg og skjenking også må være det rette for å inndra bevillingen.
- Steinkjer kommune slutter seg til forslaget om at egenprodusert alkohol inntil 4,7 volumprosent i tillegg til å kunne skjenkes også skal kunne selges slik at det kan tas med hjem.
- Steinkjer kommune er enig i at det tas inn en bestemmelse i alkoholloven slik at saksøker kan velge om fylkesmannen eller kommune skal saksøkes vedrørende gyldighet av kommunalt vedtak.
- Steinkjer kommune har ingen merknader til de øvrige endringsforslagene.

Behandling i Formannskapet - 10.12.2009:

Frode Skjervø fremmet følgende forslag:

Første strekpunkt i rådmannens forslag fjernes, og erstattes med følgende:

- Steinkjer kommune vil ikke anbefale en innskrenking av maksimaltiden for skjenking. Steinkjer kommune er av den oppfatning at åpnings- og skjenketiden må bestemmes av hver enkelt kommune.

Votering:

Ved alternativ votering mellom rådmannens forslag til 1. Strekpunkt og Frode Skjervøs alternative forslag til dette punkt ble rådmannens forslag vedtatt med 9 mot 1 stemme.

Rådmannens øvrige strekpunkter ble enstemmig vedtatt.

Vedtak Formannskapet - 10.12.2009:

- Steinkjer kommune tilrår at maksimaltiden for skjenking innskrenkes med 1 time fra kl. 03.00 til 02.00.
- Steinkjer kommune vil ikke anbefale at kommunen skal kunne få deligere myndighet til kontrollørene til å foreta inndragning på stedet.
- Steinkjer kommune mener at det organet som har gitt en bevilling for salg og skjenking også må være det rette for å inndra bevillingen.
- Steinkjer kommune slutter seg til forslaget om at egenprodusert alkohol inntil 4,7 volumprosent i tillegg til å kunne skjenkes også skal kunne selges slik at det kan tas med hjem.
- Steinkjer kommune er enig i at det tas inn en bestemmelse i alkoholloven slik at saksøker kan velge om fylkesmannen eller kommune skal saksøkes vedrørende gyldighet av kommunalt vedtak.
- Steinkjer kommune har ingen merknader til de øvrige endringsforslagene.

Retts utskrift

Saksopplysninger:

Helse- og omsorgsdepartementet har ved skriv av 23.09.09 oversendt et høringsnotat i forbindelse med forslag til endring er i alkoholloven. Av skrevet fremgår hvem høringsnotatet er sendt til og at høringsfristen er satt til 23. Desember2009.

Departementet foreslår denne gang følgende endringer i alkoholloven:

- **Endring i maksimaltiden for skjenking**

I dag er normaltiden og maksimaltiden for skjenking i henhold til lovens § 4.4. disse:

Normaltid:

Alkoholholdig drikk med 22 volumprosent eller mer – fra kl. 13.00 til kl. 24.00

Annen alkoholholdig drikk – fra kl. 08.00 til kl. 01.00

Maksimaltid:

Alkoholholdig drikk med 22 volumprosent eller mer – fra kl. 13.00 til kl. 03.00

Annen alkoholholdig drikk fra kl. 06.00 til kl. 03.00

Den enkelte kommune står fritt til å utvide skjenketiden utover angitt normaltid, men innenfor maksimaltiden for skjenking. Likeledes står den enkelte kommune fritt til å fastsette en kortere skjenketid enn normaltiden.

I inneværende periode fram til 30.06.2012 er den gitte skjenketiden alle dager her i Steinkjer denne for:

Alkoholholdig drikk med 22 volumprosent eller mer – fra kl. 13.00 til 02.30

Annen alkoholholdig drikk – fra åpningstid til 02.30

I henhold til alkohollovens § 4.4. skal konsum av utskjenket alkoholholdig drikk opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp. For de restauranter som har skjenketid fram til kl. 02.30 vil stengt tid blir 03.00.

Departementet foreslår at den maksimale skjenketid skal innskrenkes med **1 time** dvs. til kl. 02.00. For Steinkjer kommune del innebærer forslaget at skjenking vil måtte stoppe en halv time før og at utskjenket alkohol må være konsumert innen kl. 02.30 mot nå kl. 03.00.

Selv om maksimaltiden endres til kl. 02.00 vil det ikke være nødvendig for kommunene å fatte nye vedtak, men departementet anfører at den enkelte bevillingshaver må underrettes om endringen.

Rådmannen foreslår at Steinkjer kommune bifaller forslaget om reduksjon av skjenketiden med 1 time dvs. at maksimaltiden da vil bli til kl. 02.00 i stedet for som i dag til kl. 03.00

- **Kontroll og reaksjonsbestemmelsene:**

Departementet ber om høringsinstansenes tilbakemelding på om det er hensiktsmessig å innføre en midlertidig prøveordning, der kontrollører av kommunale salgs- og skjenkebevillinger kan gis kompetanse til å inndra salgs- og skjenkebevilling på stedet, dersom det avdekkes brudd på bestemmelser som har særlig sammenheng med alkohollovens formål.

I dag er kommunene pålagt å kontrollere salgs- og skjenkesteder av alkoholholdig drikk. Kontrollen skal særlig vektlegge salgs- og skjenketider, at det ikke selges eller skjenkes til personer som ikke har den nødvendige alder samt at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket.

Kontrollen med salgs- og skjenkestedene i Steinkjer kommune utføres i dag av et vaktelskap.

Kommunestyret i Steinkjer har den 03.09.08 – sak 08/139 – vedtatt alkoholpolitisk handlingsplan som bl.a. inneholder retningslinjer for reaksjon på overtredelse av alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av denne.

Reaksjonene varierer fra advarsel ved første gangs overtredelse men med inndragning over et kortere tidsrom dersom overtredelsen er av grovere karakter.

Dersom rådmannen i dag mottar en rapport om avvik fra vaktelskapet etter en kontroll sendes dette til bevillingshaver som gis anledning til å uttale seg innen et vist antall dager. Rådmannen

legger så frem en sak som først sendes kontrollutvalgets medlemmer før den legges fram for formannskapet. Kontrollutvalgets oppgaver er å foreslå overfor formannskapet hvilke reaksjoner som skal foretas.

Rådmannen vil foreslå at kommunen går mot en ordning hvor kontrollørene gis anledning til å inndra en salgs- og skjenkebevilling på stedet. Rådmannen mener at det organet som har gitt en bevilling for salg og skjenking også er det rette for å inndra bevillingen.

- **Lokale produsenter av alkoholholdig drikk – skjenking og salg.**

Departementet foreslår en ny og forenklet ordning for tilvirkning av alkoholholdig drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol for salg i egen virksomhet.

I høringsnotatet av 23.09.09 heter det at hovedelementet i forslaget er:

- Kommunen kan etter en skjønnsmessig vurdering utvide en salgsbevilling til også å omfatte tilvirkning av drikk inntil 4,7 volumprosent alkohol for salg i egen virksomhet.
- Utvidelsen kan skje samtidig med at salgsbevillingen gis eller på et senere tidspunkt.
- Det åpnes for samproduksjon der samme bevillinghaver har både salgsbevilling utvidet til å omfatte tilvirkning for salg i egen virksomhet og skjenkebevilling utvidet til å omfatte tilvirkning for skjenking i egen virksomhet.

Departementet vil åpne for at egenprodusert alkohol inntil 4,7 volumprosent i tillegg til å kunne skjenkes også skal kunne selges slik at det kan tas med hjem. Begrunnelsen er i følge departementet i samsvar med stortingskomisjonens innføring av ordningen med skjenking av egenprodusert alkohol i 2003 – primært for å fremme det potensial som ligger i lokale tradisjoner og næringsutvikling generelt – og forholdet til lokal mat, drikke og turisme spesielt.

I gjeldende alkohollov er det 2 former for tilvirkningsbevilling – en med hjemmel i alkohollovens § 4-2 hvor kommunen kan gi bevillingen og hvor det heter:

Bevillingen kan utvides til å omfatte tilvirkning av alkoholholdig drikk som ikke er brennevin, eller til innførsel av slik alkoholholdig drikk som bevillingen gjelder, for skjenking i egen virksomhet

og en med hjemmel i alkohollovens § 6-1 hvor det heter:

§ 6-1. Tilvirkning av alkoholholdig drikk

Tilvirkning av alkoholholdig drikk kan bare skje på grunnlag av bevilling gitt av departementet, eller tillatelse etter § 4-2 tredje ledd. Bevillingen kan omfatte alkoholholdig drikk som ikke er brennevin, brennevin, eller all alkoholholdig drikk. Bevillingsplikten gjelder ikke tilvirkning til eget bruk av alkoholholdig drikk som ikke er brennevin.

I Steinkjer har vi pr. i dag bl.a. en tilvirkningsbevilling som er gitt av formannskapet etter alkohollovens § 4-2 hvor Yttervik gard er gitt tillatelse til å produsere sitt eget øl for servering i forbindelse med egen virksomhet.

I tillegg har departementet gitt en tilvirkningsbevilling til Ølve bryggeri på Egge som produserer sitt eget øl som også kan selges av andre.

Rådmannen vil foreslå at kommune bifaller departementets forslag om at egenprodusert alkohol inntil 4,7 volumprosent i tillegg til å kunne skjenkes også skal kunne selges slik at det kan tas med hjem.

- **Auksjon av alkoholholdig drikk.**

Alkohollovens § 8-6 stiller i dag forbud mot bruk av alkoholholdig drikk som gevinst eller premie. Første ledd fastslår at det er forbudt å aksjonere bort eller bruke alkoholholdig drikk som gevinst eller premie og å la dette skje. Forbudet gjelder også mellom næringsdrivende.

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår å unnta auksjoner mellom næringsdrivende (bevillingshavere, importører og grossister) fra forbudet, slik at auksjoner mellom disse blir tillatt. Opphevelsen av denne delen av auksjonsforbudet er begrunnet med at det ikke er de samme hensynene som gjør seg gjeldende for auksjon mellom næringsdrivende som ved auksjon overfor private.

Departementet understreker at det ikke vil være anledning til å aksjonere bort alkoholholdig drikk til forbruker, samt at auksjonen ikke kan avholdes av private eller utenforstående. Innehaver av den alkoholholdige drikken må selv besørge auksjonen, noe som innebærer at andre, for eksempel auksjonshus m.m. ikke kan arrangere auksjonen.

Videre foreslår departementet at AS Vinmonopolet gis rett til å avholde auksjon av alkoholholdig drikk for private. Dette vil særlig være aktuelt ved arv eller vinsamlinger som ikke kan omsettes lovlig i dag.

Rådmannen har ingen merknader til forslaget.

- **Gebyrer.**

Det foreslås ingen endringer i gebyret for salg/skjenking av alkoholholdig drikk. Gebyrene utgjør pr. i dag kr. 0,17 pr. omsatt vareliter øl ved salg og kr. 0,34 pr. omsatt vareliter øl ved skjenking. For omsatt vareliter vin ved skjenkinger gebyret kr. 0,94 men gebyret for omsatt vareliter brennevin ved skjenking er kr. 3,07. Det foreslås derimot en liten økning av minstesatsene for salg og skjenking.

Rådmannen har ingen merknader til forslaget.

- **Aldersbestemmelsene – unntak for fagbrev og presisering av forholdet til alkoholsvak drikk.**

Det er i gjeldende lov gjort unntak fra aldersbestemmelsene på 18 og 20 år for servitører med kokk- eller servitørfagbrev til å kunne skjenke alkohol da disse har tilstrekkelig kunnskap om alkohollovgivningen.

Departementet ønsker å gjøre tilsvarende unntak fra kravet til alder for personer med fagbrev som resepsjonist.

Rådmannen har ingen merknader til forslaget.

- **Unntak fra tvistelovens 1-5.**

Etter alkohollovens § 1-16 kan kommunale vedtak i skjenkebevillingssaker etter alkohollovens § 1-8 og kapitel 3, 4 og 7 påklages til fylkesmannen. Det er en begrenset klageadgang i henhold til loven og fylkesmannen kan derfor bare prøve om vedtaket er innholdsmessig lovlig, dvs. at vedtaket er truffet av rette organ og om det er blitt til på riktig måte. Fylkesmannens kompetanse i alkoholsaker er således begrenset til en lovlighetskontroll og utformingen er hentet fra kommunelovens § 59.

Tvistemålloven § 1-5 omhandler hvem søksmål om gyldigheten av offentlige vedtak skal rettes mot. I henhold til denne bestemmelse skal søksmål reises mot den myndighet som har fattet vedtak i siste instans. Rett saksøkt i bevillingssaker hvor fylkesmannen har fattet vedtak som siste instans er således staten. Før ny tvistelov trådte i kraft den 1. januar 2008 kunne imidlertid en part i skjenkebevillingssak velge om søksmål skulle rettes mot kommunen eller staten v/fylkesmannen.

Departementet anfører at kommunene er tillagt stor frihet i bevillingssaker. Fylkesmannen har begrenset overprøvsrett av det kommunale vedtaket – kun lovlighetskontroll. Departementet

finer det derfor naturlig at det tas inn i alkoholloven en adgang til å rette søksmål også mot kommunens vedtak i bevillingssaker. Dette betyr ikke at en part ikke kan saksøke fylkesmannen men da begrenset til feil ved fylkesmannens vedtak. Realiteten er imidlertid at det er kommunens vedtak som domstolen indirekte tar stilling til. Saksøkte vil da ha større interesse av å få dom for ugyldighet av det vedtak kommunen har fattet da kommunen er den instans som skal fete nytt vedtak i saken.

Forslaget til endring innebærer at rettstanden blir den samme som før ny tvistelov trådte i kraft.

Rådmannen støtter forslaget til endring og går inn for at det inntas i alkoholloven en bestemmelse om at saksøker på ny får en valgmulighet til å saksøke kommunen i stedet for fylkesmannen.

- **Innsendelse av statistikkinformasjon til Statens institutt for alkoholforskning /Sirus)**

Departementet vil ta inn i forskriften en plikt for kommunene til å sende inn årlig statistikk/informasjon til Statens institutt for alkoholforskning (Sirus). Sirus sender ut årlig et spørreskjema om kommunens forvaltning av alkoholloven. Antall salgs- og skjenkesteder, kontroll, reaksjoner, salgs- og skjenketider.

Rådmannen har ingen merknader.

- **Tilgjengelighet til salgs- og skjenkesteder.**

Departementet foreslår ikke å regulere tilgjengeligheten til salgs- og skjenkesteder i alkoholloven da dette hører hjemme i anen lovgivning. Plan- og bygningsloven samt diskriminerings- og tilgjengelighetsloven inneholder generelle regler om tilgjengelighet på steder som er offentlig tilgjengelig.

Rådmannen slutter seg til forslaget om at tilgjengelighet til salgs- og skjenkesteder ikke tas inn i alkoholloven.